

માસ્ટરના સમાચાર

મે, 2013

પૂજ્ય બાબુજી મહારાજની જન્મજયંતિની ઉજવણી બાદ તરત જ, માસ્ટર સંપૂર્ણપણે થાકી ગયા હતા. તેઓ થાકી ગયા હોઈ લાંબા સમય માટે આરામ કરશે. આપણે જોઈ શકતા હતા કે જ્યાં સુધી ઉજવણીની પૂર્ણાકૃતિ ના થઈ ત્યાં સુધી તેમણે પોતાની સંકલ્પ-શક્તિ દ્વારા પોતાના સ્વાસ્થ્યને કેવી રીતે જાળવી રાખ્યું અને ત્યાર બાદ કથળવા દીધું. તેમને સારવાર, દવાઓ વગેરેની અસર થઈ હતી અને તેઓ ખૂબ જ થાકેલા અને ઊંઘમાં જણાતા હતા. પરંતુ તેવા દિવસો પણ હતા જ્યારે તેઓ તાજગી ભર્યા જણાતા. તેમનું સ્વાસ્થ્ય ઘણું અનિશ્ચિત હતું કારણકે તેઓ એક દિવસ સ્વસ્થ જણાતા હતા અને પછીના દિવસે તેઓ એકદમ થાકેલા જણાતા. માસ્ટરની પીડાના મૂક પ્રેક્ષક બનવું તે અતિ દુઃખદ હતું, પરંતુ આપણે માત્ર પ્રાર્થના કરી શકીએ.

મે મહીના પ્રથમ અઠવાડિયાની આખર સુધીમાં, માસ્ટરની કિરણોત્સર્ગની સારવારનો અંત આવ્યો. તેમની પીડામાં ઘટાડો થયો હોવા છતાં તેઓને હજી દવાઓ અને દર્દનાશકો લેવા પડતા હતા. માસ્ટરને નહીં ચાલવાની સલાહ અપાઈ હતી અને તેઓ પૈડાવાળી ખુરશીમાં હેરફેર કરતા હતા. ડોક્ટરોએ જ્યારે જરૂર હોય ત્યારે ચાલણગાડીની મદદથી થોડા ડગલા ચાલવાની ભલામણ કરી હતી. આના કારણે માસ્ટરની હેરફેરમાં ઘટાડો

આવ્યો હતો.. તેમણે આ નવી પરિસ્થિતિને અનુકુળ બનાવી દીધી હતી અને તેમની પૈડાવાળી ખુરશીમાં સ્મિત સાથે ખુશખુશાલ આસપાસ ફરતા. તે જૂજ દિવસો દરમિયાન તેઓ જ્યારે ધ્યાન ખંડમાં સત્સંગ માટે આવતા ત્યારે કોઈ પણ માસ્ટરને મંચ ઉપર તેમની પૈડાવાળી ખુરશીમાં ખુશખુશાલ અને ઉલ્લાસભર્યા જોઈ શકતું હતું. 12 મે, 2013, રવિવારે માસ્ટર ધ્યાનખંડમાં આવ્યા અને સત્સંગનું સંચાલન કર્યું જે એક કલાક કરતા પણ વધારે લાંબો ચાલ્યો.

ઘણી સાંજે માસ્ટર કુટીરની બહાર આગળના ભાગમાં આવતા અને લગભગ એક કલાક બેસતા. આ રીતે, માસ્ટર માટે વ્યક્તિગત રીતે વાતચિત કરવી શક્ય ના હતી છતાં, કેટલાક અભ્યાસીઓ તેઓને મળવા જતા અને તે તેઓને તેમના સાંનિધ્યમાં મૌન બેસવાની તક હતી. ક્યારેક તેઓ બોલતા પણ મોટે ભાગે તેઓ મૌન રહેતા. કુટીરના આગળના ભાગમાં વિશાળ વૃક્ષો છે જેની ઉપર ઘણાં પક્ષીઓ વસે છે જેઓ જ્યારે માસ્ટર બહાર બેસતા ત્યારે તેની ખુશીમાં કલરવ કરતા.

મે મહીનાની મધ્યમાં, માસ્ટરે તેમની વધારાની દાકતરી સારવાર શરૂ કરી જેમાં શારીરિક તપાસ અને દવાઓને ચાલુ રાખવાનો સમાવેશ થતો હતો. જ્યારે માસ્ટર કોઈ દવા લેતા ત્યારે તેમની ઉપર તેની

© Shri Ram Chandra Mission

અસર થતી અને તેઓ સંપૂર્ણ કમજોર જણાતા હતા. બીજી ધ્યાન આપવા જેવી બાબત તે હતી કે જ્યારે તેમને કામ કરવાનું હોય ત્યારે તેમને થઈ રહેલા દર્દની અને દેખાતું ના હોવા છતાં તેની પરવા કર્યા વિના, તેઓ પોતના કાર્યને હાથ ઉપર લેતા અને તેને પુરું કરતા. કાર્ય પુરું થયા બાદ, દર્દ ફરીથી ચહેરા ઉપર દેખાઈ આવતું. આ વખતે, જ્યારે તેઓ પછીના દસ દિવસોની સારવાર લઈ રહ્યા હતા, ત્યારે તેઓ તદ્દન થાકી ગયા હતા. તેઓ દિવસનો મોટો ભાગ આરામ કરવામાં ગાળતા હતા. મહીનાના અંત સુધી પણ માસ્ટર પીડામાં જણાતા હતા. આથી, માસ્ટરની એમઆરઆઈ કરાવવાનો નિર્ણય લેવાયો. સ્કેનીંગના પરિણામો સારા આવ્યા હતા, અને માસ્ટરની સાથોસાથ ડોક્ટરોને પણ ઘણી રાહત થઈ હતી.

માસ્ટર માટે નવી ઈલેક્ટ્રોનિક ખુરશી લાવવામાં આવી હતી. જે બટનની મદદથી ઉપર તથા નીચે કરી શકાતી હતી અને માસ્ટર તેનું સંચાલન બાળક સહજ અચરજતાથી કરતા હતા.

મહીનાની અંત સુધીમાં માસ્ટરનું સ્વાસ્થ્ય સુધરતું જણાતું હતું અને જેવી તેમની તબીયત સુધરી તેવું જ તેમણે પોતાનું સૌ પ્રથમ અને સૌથી અગત્યનું, પ્રશિક્ષકોને બેઠક આપવાનું કાર્ય શરૂ કર્યું. લગભગ દરરોજ તેઓ પ્રશિક્ષકોને વહેલી સવારે બેઠક આપતા અને બીજી બેઠક સવારના નાસ્તા બાદ કોઈ અભ્યાસીને વ્યક્તિગત કે જૂથમાં આપતા.

એક સાંજે, કુટીરના પ્રાંગણમાં ભાઈ ગુરુપ્રિત સીંગ દ્વારા ભજનનો કાર્યક્રમ હતો. માસ્ટર તેમના કાર્યાલયમાં બેઠા હતા અને અભ્યાસીઓ પ્રાંગણમાં બેઠા હતા. માસ્ટર થોડા ભજનો બાદ થાકી ગયા અને સૂઈ જવા અંદર જતા રહ્યા પણ ભાઈ ગુરુપ્રિતને ચાલુ રાખવા વિનંતિ કરી.

28 મે, મંગળવારના રોજ, ભાઈ પી. આર. કૃષ્ણની 56મી વર્ષગાંઠ હતી. માસ્ટરે તેમને શુભેચ્છાઓ પાઠવી, આશિર્વાદ આપ્યા અને ઓરડામાં ઉપસ્થિત દરેકને પ્રસાદ વહેંચવામાં આવ્યો. તે સાંજે વરસાદ પડ્યો અને હવે ગરમીના દિવસોનો અંત આવી રહ્યો છે તે દર્શાવતું, ચેન્નાઈ ઘણું ઠંડુ થઈ ગયું.

માસ્ટરનો બીજો નિત્યક્રમ વહેલી સવારે કુટીરની બહાર બેસવાનો હતો. તેઓ સવારના વહેલા 5:00 કલાકે જાગી જાય છે અને 5:30 કલાકે બહાર આવી જાય છે અને ત્યાર બાદ 6:15 કલાકે પાછા અંદર જતા રહે છે જે દરમિયાન પ્રશિક્ષક બનાવવાન હોય તો ઉમેદવાર પણ આવી ગયા હોય છે અને ત્યાર બાદ માસ્ટર પ્રશિક્ષકને બેઠક આપવાનું શરૂ કરે છે. ખાસ કરીને જ્યારથી હવામાન ઠંડુ થવાનું શરૂ થયું છે ત્યારથી આવું અનેકવાર થયું છે. એકંદરે માસ્ટરનું સ્વાસ્થ્ય સુધરતું જાય છે અને હવે તેઓ વધારે હરતા-ફરતા થયા છે અને ધીમે ધીમે તેમના હંમેશના રોજંદા નિત્યક્રમો ફરીથી શરૂ થઈ ગયા છે.

જૂન ૨૦૧૩

માસ્ટરનું સ્વાસ્થ્ય સુધર્યું હોવાથી, તેમણે પોતાની જાતે પ્રશિક્ષકોને બેઠકો આપવાનું શરૂ કર્યું છે. ૧લી જૂને, અમેરિકામાં બનેલી સર્વ પ્રથમ ટ્રેઇનની પ્રતિકૃતિને એક અભ્યાસી દ્વારા માસ્ટરને ભેટ આપવામાં આવી. માસ્ટર તેની પૂર્ણતાથી પ્રભાવિત થયા હતા, અને તેમની ખુશી ઉપસ્થિત હતા તે બધામાં પ્રસરી હતી. તે કદમાં જરા મોટી હોવા છતાં, માસ્ટરે તેને કાળજીપૂર્વક હાથ વડે ઉચકી અને તેમના શો-કેસમાં મૂકી.

લાલાજી મેમોરીયલ ઓમેગા આંતરરાષ્ટ્રીય શાળાના વિદ્યાર્થી માટે પરિસંવાદ

ઓમેગા શાળાના ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓના એલ્યુમની માટે એક પછી એક બે પરિસંવાદોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું, પહેલું સત્ર જૂનના પહેલા અઠવાડિયામાં હતું અને બીજું બીજા અઠવાડિયા દરમિયાન હતું. આ આવનાર પરિસંવાદના સંકલનકારો આવ્યા અને માસ્ટરને મળ્યા અને પરિસંવાદને લગતા ઘણા પ્રશ્નોના સ્પષ્ટીકરણ માટે માસ્ટર સાથે ટુંકી ચર્ચા કરી.

સાંજે, માસ્ટર તેમની ચાલણઘોડી સાથે કુટીરના પ્રવેશદ્વાર સુધી ચાલતા જતા અને બહાર તેમની પૈડાવાળી ખુરશીમાં બેસતા હતા. આ તેમને થોડી કસરત, ખુલ્લી તાજા હવા, અને અભ્યાસીઓને મળવાની તક પ્રદાન કરતું જેને માટે તેઓ હંમેશા આતુર રહેતા.

૨જી જૂન, રવિવારના રોજ, માસ્ટરે ધ્યાનખંડમાં સત્સંગનું સંચાલન કર્યું જે લગભગ એક કલાક ચાલ્યો. સત્સંગ બાદ તેઓ કુટીરમાં પાછા ફર્યા. તેઓ આગલી સાંજે ઘણા અભ્યાસીઓને મળ્યા હોવાથી કુટીરની આસપાસ ખાસ ટોળું જમા થયેલું ના હતું. અભ્યાસીઓના હૃદયોમાં સંતોષની ભાવનાને મહેસુસ કરી શકાતી હતી. તેમ લાગતું હતું હતું કે માસ્ટરે બધાના હૃદયોને પોતાની જાતથી જ ભરી દીધા હતાં અને બધા જ ખુશ અને સંતોષસભર હતા. માસ્ટરે કહ્યું હતું, “ખુશી સંતોષ આપી શકતી નથી પણ સંતોષ ખુશીમાં પરિણમે છે.” માસ્ટરને ખૂબ જ ખુશ જોઈ શકાતા હતા કારણકે તેઓ કેટલાક અઠવાડિયાઓથી બહાર નીકળી

શકતા હતા અને સત્સંગનું સંચાલન કરી શકતા હતા.

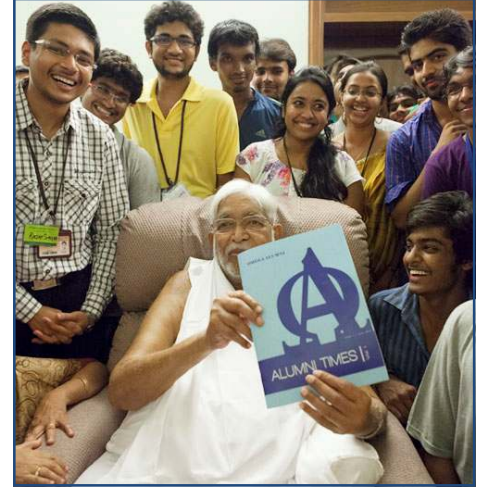
તેમના કાર્યાલયના કક્ષમાં અભ્યાસીઓના નાના જૂથ સાથે માસ્ટરનો સમય અત્યંત સારી રીતે પસાર થયો જેની શરૂઆત ખુશનુમા વાતાવરણથી થઈ અને પછી તેમણે તેને ચર્ચામાં ફેરવી નાખી.

- આચકરવેરા વિભાગમાં ભ્રષ્ટાચાર વિષે બોલતા તેમણે કહ્યું: આજની જીવન પ્રણાલિ લોભ અને અપ્રામાણિકતાને ઉત્તેજન આપે છે.
- ભય તમે જેનાથી ડરતા હોવ તે તરફ ખેંચી જાય છે. અને તે તમારો ભય છે જેનું તમે બીજાઓ ઉપર આરોપણ કરતા હોવ છો.
- માત્ર માસ્ટરનો પરિવાર જ એવો પરિવાર છે કે જેની ચાર પેઢીઓ અભ્યાસીઓ છે.

૩જી જૂન, સોમવારનો દિવસ, ઓમેગાના ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીના પરિસંવાદ –સત્ર 1નો પ્રથમ દિવસ હતો. માસ્ટર 9:00 કલાકે બહાર આવ્યા અને સત્સંગનું સંચાલન કર્યું. સત્સંગ એક કલાક ચાલ્યો અને ત્યાર બાદ તેમણે પ્રવચન કર્યું. તેમના પ્રેરણા સભર પ્રવચનમાં ભારતમાં ભ્રષ્ટાચારની વિવિધ પ્રકારની માત્રા ઉપર અને તેમના પોતાના માટે નહીં પણ દેશ માટે કામ કરીને ભવિષ્યને આકાર આપવા માટે, પછીની પેઢી ઉપર કેટલું નિર્ભર કરે છે તેનો ઉલ્લેખ કર્યો. માસ્ટરે કહ્યું કે આ વિદ્યાર્થીઓમાંનો કોઈએ પણ સમાજના દબાણને કારણે બદલાવું જોઈએ નહીં, પરંતુ ઉદીપકની જેમ જે પોતે બદલાતો નથી પણ તેઓ સમાજમાં બદલાવ લાવી શકે છે. માસ્ટરે કહ્યું કે તેઓ ઓમેગા શાળાના વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી આની અપેક્ષા રાખે છે. માત્ર પરિક્ષામાં ઉંચા ગુણોની જ નહીં પણ તેઓ સારા અને સર્વ કુશળ માનવી બનીને બહાર પડે તેવી અપેક્ષા રાખે છે જેઓ હૃદયની ભાવનાને પ્રાધાન્ય આપે છે, મહત્વાકાંક્ષાઓને નહીં. તેમણે ફરીથી તે હકીકતનો પુનરોચ્ચાર કર્યો કે પૈસો ખુશી કે સંતોષ આપી શકતો નથી, પણ સંતોષ ખુશીને આપશે. ત્યાર બાદ માસ્ટરે બીજા થોડા અભ્યાસીઓને પ્રવચન આપવા જણાવ્યું. બધા જ ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીને દરરોજ કુટીરમાં સવારના 9:00 કલાકના સત્સંગ માટે આવવા માટે કહેવામાં આવ્યું.

© Shri Ram Chandra Mission

કાર્યકારી સમિતીની બેઠક

5મી જૂન, બુધવારના રોજ, આશરે સાત લગ્નો સંપન્ન કરાવવાના હોવાથી માસ્ટર સત્સંગમાં જવા તૈયાર હતા. પણ કોકરોની સલાહ અનુસાર, તેમણે કુટીરમાં આરામ કર્યો કારણકે તેમણે સત્સંગ બાદ કાર્યકારી સમિતીની બેઠકમાં પણ હાજરી આપવાની હતી. તેમને બદલે ભાઈ કમલેશ ધ્યાનખંડમાં ગયા. કાર્યકારી સમિતીના સભ્યો કુટીરમાં એકત્રિત થયા અને માસ્ટર સંપૂર્ણ બેઠક દરમ્યાન હાજર રહ્યા જે તાજેતરના ભુતકાળમાં ક્યારેય બન્યું ના હતું. માસ્ટર સામાન્યતઃ બેઠકના અંત ભાગમાં જૂથ સાથે જોડાતા હતા. કાર્યસૂચિને જોયા બાદ તેમના સામાન્ય નિરીક્ષણમાં, માસ્ટરે તેમની ખુશીને અભિવ્યક્ત કરી કે મીશનમાં સારી વસ્તુઓ થઈ રહી છે? જેવી કે સિંગાપોર અને કતારમાં ધ્યાનખંડ, આંતરરાષ્ટ્રીય પદવીના પુરસ્કાર માટે લાલાજી મેમોરીયલ ઓમેગા આંતરરાષ્ટ્રીય શાળાને માન્યતા, અને અભ્યાસીઓ તથા પ્રશિક્ષકો માટેના તાલિમ કાર્યક્રમોને વધારે ગુણવત્તાભર્યા બનાવવા.

માસ્ટરે ભારતમાં આશ્રમો બહુ ફળદાયી બનાવવા ઉલ્લેખ કર્યો, પરંતુ સહજ માર્ગને સમર્પિત ઓછામાં ઓછા બે પરિવારો ત્યાં રહેવા માટે અને દરેક આશ્રમની દેખભાળ માટે તૈયાર નથી તે બાબત ઉપર દિલગીરી દર્શાવી. તેમણે જણાવ્યું કે તેમની પાસે નિવૃત્ત અભ્યાસીઓ અને પ્રશિક્ષકોની સૂચી છે પણ તેઓની જ્યાં જરૂર છે ત્યાં તેઓ ત્યાં જવા અને રહેવા તૈયાર નથી.

બેઠક પૂરી થયા બાદ તેઓ પોતાની ખુરશીમાંથી એકદમ ધીરેથી ઊભા થયા અને ચાલાણઘોડીના સહારે પોતાની જાતની ટેકો આપતા ધીમે ધીમે તેમના કાર્યાલય તરફ પાછા ફર્યા. તેમને એવું કહેતા સાંભળવામાં આવ્યા, “જ્યારે તેઓ દર્દ આપે છે ત્યારે તેઓ શક્તિ પણ આપે છે.” તેઓ બીલકુલ થાકી ગયા હતા પણ આરામ કરવા જતા પહેલા, તેઓ તે દિવસે નવપરિણીત યુગલોને મળવા ગયા. તેઓને આશિર્વાદ આપ્યા, તેમની સાથે વાતચીત કરી અને તેમની સાથે તસવીરો પડાવી.

લાલાજી મેમોરીયલ ઓમેગા આંતરરાષ્ટ્રીય શાળાના વિદ્યાર્થીઓ સાથે વાતચીત

માસ્ટરે ઓમેગા શાળાના ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓના સંઘના સભ્યો સાથે ઘણો સમય વિતાવ્યો. એક વાર, પરિસંવાદના આશરે સિતેર બાળકોનું સંપૂર્ણ જૂથ માસ્ટરના કાર્યાલયના ઓરડામાં હતું અને તેઓ સંપૂર્ણપણે તેમનાથી ઘેરાયેલા હતા. કેટલાક સવાલો પૂછવામાં આવ્યા હતા અને તેમણે તેટલા જ તે બધાના વધારે ઉત્સાહથી તે જવાબો આપ્યા.

એક બહેને પુછ્યું કે વહેલી સવારના ઉઠવું અને ધ્યાન કરવું કઠીન છે. માસ્ટરે જવાબ આપ્યો, “જૂઓ, હું દરરોજ રાત્રે મારા શયનખંડમાંથી પક્ષીઓના અવાજ સાંભળું છું. હું ક્યારેક કોઈ એક પક્ષીનો ઊંઘમાં ચકચક કરતા અવાજને સવારના અઢી વાગે સાંભળું છું. સવારે 3:30 કલાકે આશરે અર્ધા ડઝન જેટલા પક્ષીઓ ગાવાનું શરૂ કરી દેતા હોય છે અને સવારે 5:00 કલાક સુધીમાં બધા જ જાગી જતા હોય છે અને ગાતા હોય છે અને એકબીજાને બોલાવતા હોય છે. આમ આવી આદત પાડો અને તેમ કહો નહીં કે “હું વહેલી સવારે ઉઠીને શું કરીશ?” હું મારું દરરોજનું કાર્ય, તે જે પણ હોય તેને પતાવ્યા વિના સૂતો નથી. હું આવતીકાલ ઉપર કશું જ છોડતો નથી. કાંઈ જ નહીં, પછી તે ઈ-મેઈલ્સ હોય કે પત્રો હોય કે બેઠકો આપવાની હોય. લોકો કહેશે, “ઓહ! તમે થાકી ગયા છો, તમારે આરામ કરવો જોઈએ.” અને હું કહું છું, “કોઈ જ આરામ નહીં. જ્યારે મારું કાર્ય પુરું થશે ત્યારે જ આરામ કરીશ.” આરામ વચ્ચે હોતો નથી. કાર્ય પુરું થયા બાદ જ આરામ કરો. ના, ના, હું ખૂબ થાકી ગયો છું....ના, તમે એટલા બધા થાકી ગયા નથી. તે એક ખરાબ આદત છે. અશિસ્ત એક ખરાબ આદત છે. શિસ્ત સારી આદત છે.”

લગ્ન વિષે માસ્ટરે કહ્યું, “તમારી આંખોને નક્કી કરવા દેશો નહીં. તમારા હૃદયને નક્કી કરવા દો. અને તમારા માતા-પિતાની જબરદસ્તીમાં આવશો નહીં. તેઓને કહો કે આ મારી જિંદગી છે. તમને તમારી જિંદગી હતી. મેં તમને કોની સાથે લગ્ન કરવા તે કહ્યું ના હતું આથી તમે મારે કોની સાથે લગ્ન કરવા તે કહેશો નહીં. હું જેને મારું હૃદય હા કહેશે અને જ્યારે હા કહેશે ત્યારે જ તેની સાથે લગ્ન કરીશ. જ્ઞાતી, કે પૈસા કે કોઈ પણ વસ્તુને ગણતરીમાં લેશો નહીં અને અમિતાભ બચ્ચનને પણ નહીં, ઠીક છે!!”

એક છોકરીએ જણાવ્યું કે તે રાજનીતિશાત્રનો અભ્યાસ કરવા માગે છે. માસ્ટરે કહ્યું, “રાજકારણ એ ગંદો વિષય છે. તે ભ્રષ્ટાચાર અને દુર્ગુણો, વગરેથી ભરેલો છે. મને કાયદાશાત્ર પણ ગમતું નથી. મને રાજકારણ

માસ્ટરે જવાબ આપ્યો, ચિંતા નહીં કર. દરવાજા ખુલશે. જો તું એક જ રસ્તા પર જતો હશે તો તારે ચિંતા કરવાની જરૂર નથી. પરંતુ જો ત્યાં શાખા હશે અને ત્યાં ત્રણ રસ્તાઓ હશે, તો તારે કયો રસ્તો લેવો એ વિચારવું પડશે. તેથી જ્યાં પસંદ કરવાની છુટ હશે ત્યાં દુવિધા થશે. જ્યાં તારી પાસે પસંદગી કરવાનાં વિકલ્પ હશે ત્યારે તું વિચારશે, ત્યાં ત્રણ રસ્તા છે અથવા પાંચ રસ્તા છે અથવા પંદર રસ્તા છે અને તું ચિંતીત થશે, તારા લોહીનું દબાણ વધશે, કારણકે તને નથી ખબર કે કયો રસ્તો લેવાનો છે. તારા હૃદયમાં તને ખબર છે, પરંતુ આ તકલીફ હંમેશા હોય છે કે હૃદય એક તરફ ખેંચે છે અને મગજ બીજી તરફ ખેંચે છે. તેથી મગજને ચૂપ રહેવાનું કહી હૃદયની વાત માન. તું ક્યારેય ખોટો નહીં પડે.

પડે.

જૂનનાં મધ્યમાં બંને સેમીનાર પૂરા થયા અને કોટેજ માં બધી વસ્તુઓ સામાન્ય થવા માંડી હતી અને માસ્ટર રોજના કમમાં સ્વસ્થ થઈ રહ્યા હતા અને તેઓ વધારે સમય અભ્યાસીઓને આપી રહ્યા હતાં.

સહજ સંદેશ નં: 2013.26 ગુરુવાર, 6 જૂન, 2013

પૂજ્ય માસ્ટરનાં સ્વાસ્થ્ય સમાચાર

વહાલા ભાઈઓ અને બેઠનો,

માસ્ટરનાં સ્વાસ્થ્યનાં છેલ્લા સમાચાર પછી આજે એક મહીનાથી વધારે સમય થઈ ગયો, માસ્ટર ટ્રીટમેન્ટને પ્રશંસાત્મક જવાબ આપી રહ્યા છે અને ધાર્યા પ્રમાણે સાજા થઈ રહ્યા છે. તેમનાં હાડકા મજબૂત થયા છે અને હલન ચલન વધ્યું છે. પૂરેપૂરું સારું થતાં કદાચ બે-એક મહિના લાગશે.

ડો. નટવર શર્મા.

ગમતું નથી. તે બંનેમાં તમારે જૂઠું બોલવું પડતું હોય છે. તેમાં સત્યમ વદ શક્ય નથી. ધર્મમ ચર શક્ય નથી. મારે કે બેઠક હતી વકીલો સાથે બેઠક હતી. તમે જાણો છો. મોટાં વકીલો, મોટાં જજો, અને મે કહ્યું કે તમે બધા જૂઠું બોલો છો અને વકીલો કહ્યું કે તેઓ તેમના અસીલને અનુસરે છે. વકીલો જજને સાચાં નિર્ણય આપી શકે તેની મદદ માટે હોય છે પરંતુ તેઓ ફક્ત તેમનાં અસીલને કેસ જીતાડવામાં મદદ કરે છે. એક છોકરીએ આગ્રહથી કહ્યું કે તેણી પહેલી ઈમાનદાર રાજકારણી બનશે અને માસ્ટરે કહ્યું, જો તું પહેલી ઈમાનદાર રાજકારણી હશે, તને થોડા સમયમાં ખબર પડશે કે તું સુમેળ ન સાધી શકે. આજનું વાતાવરણ એવું છે કે કોઈ સહનશીલ નથી, તું ફેંકાઈ જશે અને પછી માસ્ટરે ઉમેર્યું, એવું કંઈક કર કે જે તને મદદરૂપ થાય. તને મદદરૂપ થાય, દેશને મદદરૂપ થાય, તું સમજ કે. કાલ્પનિકતા તરફ ન જા. હું રાજકારણ બદલવા માંગું છું. એક વખત મેં મારા માસ્ટર બાબુજી માહારાજને બ્રજાચાર વિશે પૂછ્યું. તેમણે કહ્યું ફક્ત ભગવાન એને બદલી શકે. તે ખૂબ જ ઉંડુ અને વ્યાપક રીતે ફેલાયેલું છે, કે જે એક વ્યક્તિથી નહીં બદલી શકાય. તેથી આપણે પ્રાર્થના કરીએ. રાજકારણ ને બદલવા માટે તમારે રાજકારણમાં હોવું જરૂરી નથી. તમે જુઓ, જ્યાં સુધી દરેક વ્યક્તિ કાયાદાને અનુસરવાની ઈચ્છા રાખે, તમારા માટે તે વ્યક્તિગત ખુશીની વાત થશે. તમે જ્યારે સાચું બોલો છો ત્યારે કોઈ તમારી પ્રશંસા નહીં કરે. પરંતુ તમને એક સંતોષ રહેશે કે તમે સાચા છો, ઈમાનદાર છો. જેમ મારા માસ્ટરે કહ્યું તેમ, ઈમાનદારી એજ તમારું ઈનામ છે. કારણકે આજે લોકો તમને પૂછશે, તમને ઈમાનદાર રહેવાથી શું મળ્યું? મને ઈમાનદાર રહેવાથી કંઈજ નથી મળવાનું. તેથી આપણે એ કરવું જોઈએ કે જે આપણે કરવાનું છે. અને એ તેનું ઈનામ છે.

એક છોકરા એ કહ્યું, "માસ્ટર મારે મારા પિતાજીનાં ધંધામાં જોડાવું છે". માસ્ટરે જવાબ આપ્યો. "હા, પરંતુ યાદ રાખજે, ઈમાનદાર ધંધો હમેશાં કંઈક આપે છે. તમે જુઓ, જેમકે ઈમાનદાર રોકાણ તને 8%, 9%, 10% આપે છે, પરંતુ, બેઈમાન રોકાણ તને 40% આપશે. પરંતુ પછી ત્યાં જોખમ છે. ખરૂં ને? તું તારા રૂપિયા ગુમાવી પણ શકે છે. તારાં નામ પણ ખરાબ થશે અને કદાચ તારે જેલમાં પણ જવું પડે. તેથી ઈમાનદારી તમને એમજ વળતર નથી ચૂકવતી. પરંતુ તારા રોકાણ જોખમ વિનાનું હોય તો, તું સુખ ની જીંદગી જીવી શકે છે".

એક છોકરા એ કહ્યું, "માસ્ટર મારે શું કરવું જોઈએ તે મને ખબર નથી.

ઓમેગા એલ્યુમની મીટ

જૂનનાં પહેલા અઠવાડિયામાં યોજાયેલ એલ્યુમની મીટમાં ઓમેગાની પહેલા અને બીજા બેચનાં લગભગ 75 વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો. યુવા અભ્યાસીઓ જ્યારથી સેમીનાર માટે મંજૂરી મળી ત્યારથી માસ્ટરને મળવાની આતુરતાથી રાહ જોતા હતા, અને છેવટે જ્યારે તેઓ માસ્ટરને મળ્યા ત્યારે તેમનાં હૃદય કોઈ સીમા જાણતા ન હતાં. માસ્ટરે પહેલા દિવસે તેમને ધ્યાનની બેઠક આપી અને પછી સંબોધન કર્યું. તેમણે તેઓને સંતોષી બનવાનું અને ઈમાનદાર બનવાનું જરૂરી છે તે જણાવ્યું. તેમણે તેઓને સંદેશવાહક બનવા માટે વિનંતી કરી અને તેઓને તેમની કાર્યક્ષમતાથી એમના સ્વપ્નનાં ભારતમાં એક ઉત્પ્રેરક તરીકે, જે પોતે બદલાવા વગર બદલાવ લાવી શકે એવો ભાગ ભજવવા આગ્રહ કર્યો.

બીજા દિવસની શરૂઆત માસ્ટર નાં કોટેજમાં 9:00 વાગ્યાનાં સત્સંગથી થઈ, ત્યારે પછી ભાઈ કમલેશ પટેલ ત્રણ વસ્તુઓ પસંદગી, છાપો અને સંતોષ વિશે બોલ્યા હતાં.

ત્યાર પછીનાં ત્રણ દિવસો ફેસીલીટેટર અને જૂથો વચ્ચેનાં ઉત્કટ સત્ર જોવા મળ્યાં. તેઓએ જુદી જુદી સમસ્યાઓ જેવી કે દૈનિક અભ્યાસ, વલણ, મેળ સાધવાની તકલીફ અને દૈનિક જીવન પર ચર્ચા કરી. આ દરેક માટે પોતાની મુશ્કેલીઓની ચર્ચા કરવાનું, પોતાનાં અનુભવો અને ફેસીલીટેટર તરફથી મળેલ માહિતી દ્વારા એક બીજાને મદદરૂપ થવા

માટે એક ખુલો મંચ હતો. પાંચમાં દિવસે જેમણે ભાગ લીધો હતો એવા અભ્યાસીઓએ આખા ગ્રુપ સામે તેઓ સેમીનારમાં શું શીખ્યા તેની રજૂઆત કરી. એલ્યુમનીઓએ સ્કુલની મુલાકાત લેવાની, તેમનાં શિક્ષક અને બીજા સ્ટાફને મળવાનું અને તેમની સાથે દિવસ પસાર કરવાનું પણ કહ્યું. ભાઈ પી.આર. કિષ્ના અને ભાઈ પુનીત લાલભાઈએ તેમની સાથે ચર્ચા કરી.

સેમીનાર ની પુર્ણાકૃતિ માટે વિદ્યાર્થીઓએ માસ્ટર માટે એક નાનાં સંસ્કૃતિક કાર્યક્રમનું આયોજન કર્યું હતું, જેમાં થોડા ગીતો અને એક નૃત્ય / ગરબો કરવામાં આવ્યો હતો. ભાઈ કમલેશ સેમીનારને એક પ્રશ્ન સાથે પૂર્ણ જાહેર કર્યો, "પ્રાણાકૃતિથી શું પ્રાપ્ત થાય છે? જેનો જવાબ તેમણે વિચારવાનો રહેશે અને બીજા વર્ષે લાવવાનો રહેશે.

સંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ પૂર્ણ થયા પછી તેઓ માસ્ટરને મળ્યા અને એક ગ્રુપ ફોટો તેમની સાથે પડાવ્યો. તેઓ જ્યારે ગ્રુપ ફોટો લઈ રહ્યા હતાં ત્યારે તેમણે કહ્યું, "એલ્યુમનીઓ ઓમેગાની આત્મા છે. તમે જે ફોટો પ્રિન્ટ કરો તેમાં નીચે "ઓમેગાની આત્મા" એવું લખજો.

બીજા દિવસથી વિદ્યાર્થીઓએ ખભા ઉપર જવાબદારી સાથે અને પ્રેમથી ભરેલા હૃદય, હિંમત અને તીવ્ર ઈચ્છા સાથે જવાની શરૂઆત કરી, આવતા વર્ષે સારી તૈયારી સાથે પાછા આવવાની બાહેધરી આપી.

ઓમેગા, એક આશા – ફેસીલીટેટર ની નજરથી

બ્રધર વીકટર કન્ન

અત્યારનાં સમયમાં કુદકે ને ભૂસકે વધતાં દરેક પ્રકરનાં ભ્રષ્ટાચાર અને તેનાં તરફ ની ઉદાસીનતા માં ઓમેગા સ્કુલ અને એલ્યુમની ભવિષ્ય માટે એક આશા આપે છે. હવે ઓમેગાઈટ્સો ને સ્કુલનાં રક્ષણ કરતા વાતાવરણમાંથી મુક્ત કરવામાં આવ્યા છે અને તેમનાં ઉચ્ચ શિક્ષણ માટે દુનિયાનાં બજારનાં પડકારોનો સામનો કરવા માટે છુટા કરવામાં આવ્યા છે. તેઓને બહારની દુનિયામાં ખરી કસોટીનો સામનો કરવો પડે છે, કે જે તેમનાં આધ્યાત્મિક લક્ષ્ય અને સંતુલિત જીવન માટે બહુ સંભાળ રાખનારી અને હિતકારી નથી હોતી. તેઓ નવી મળેલ આઝાદી અને અવસર થકી ખરાબ ટેવો તરફ પણ પ્રેરાય છે.

તેથી પૂ. માસ્ટરનો તેમને વર્ષમાં એક વખત મનપકકમમાં ભેગા કરવાનો પ્રયત્ન એક ખૂબ બુદ્ધિશાળી વિચાર છે, કે જેને, બધા લાગતા-વળગતા લોકોએ આમાં ઈરાદાપૂર્વક અને પદ્ધતિસર જોવું જોઈએ. વડીલો માટે તેમને સાંભળવાનો અને તેમનાં દુખડા સમજવાનો આ એક અવસર હતો. આ સમય વડીલો માટે તેઓનાં યુવાનીમાં ભોગવિલાસ અને ગૂંચવાડા વાળા દિવસોને યાદ કરવાનો અને તેમનાં વિચારો એલ્યુમનીઓ જોડે વહેંચવાનો અવસર હતો. આ ચર્ચા તેઓને ખુલીને વાત કરવામાં, આત્મવિશ્વાસ મેળવવાં અને જલ્દીથી સામાન્ય થવામાં મદદરૂપ થઈ. આથી તેઓ વધારે આત્મવિશ્વાસ અને ખાતરીથી પાછા જઈ રહ્યા હતાં.

વેબીનાર અને સેલફ ડેવલપમેન્ટ પ્રોગ્રામનાં આયોજકોની યુ-કનેક્ટ ની પહેલથી વિદ્યાર્થીઓની પ્રવૃત્તિની વિગતો જુદી જુદી યુનિવર્સિટીઓ જેવી કે સાયન્સ એન્ડ સ્પિરીચ્યુઅલીટી કલબ, ગ્લોબલ યુથ નેટવર્ક સાથે વહેંચતા ખુબ મદદરૂપ નીવડ્યું.

હું એવું માનું છું કે, તેમને આનાથી બળવાન બનાવવા, તેમને ટેકો અને સમજ આપવાનો ધ્યેય પ્રાપ્ત થયો હતો. જો કે આત્યારે હંગામી તીવ્રતા હોઈ શકે અને આનો સદુપયોગ કરીને સૌને એકબીજાનાં સંપર્કમાં રાખવા જોઈએ, અલબત્ત વાસ્તવિક પણે, પણ સતત રીતે. આ બધું તેમને તેઓ જેનાં મિત્ર હોય તેનાં કરતાં પણ વધારે મોટો સમૂહ ને ભેગા કરવા માટે કરવું જોઈએ અને તેમને સહજ માર્ગ સાથે સાંકળવા જોઈએ. જો કે પ્રવૃત્તિઓની આપ-લે કરવાનું કાયમી ધોરણે કરવા માટે નો મંચ ખરેખર મદદરૂપ થઈ શકે.

કાર્યક્રમનાં ત્રીજા દિવસે મને લાગ્યું કે આ સારા બાળકો છે, અસલ બાળકો છે અને તેઓ માસ્ટર શાને માટે છે તે વિશે ઉંડાણથી ફિકર કરે છે. તેથી હું ઉત્તેજના સાથે આવ્યો કે આપણી પાસે આશા છે, આખરે આ બાળકોને આભાર. તો તેઓને પણ તેમનાં પ્રત્યેની અને સમાજ પ્રત્યેની જવાબદારી માં યુવા વયમાં સાંકળવામાં આવે તો તે નવા અને સશક્ત રાષ્ટ્રનાં તાત્કાલિક નિર્માણમાં ઉમેરો થશે.

વયોવૃદ્ધ અભ્યાસીઓ માટે પરમધામ આશ્રમ

માસ્ટરે પરમધામ આશ્રમને વયોવૃદ્ધ અભ્યાસીઓને રહેવા માટે (60 વર્ષથી ઉપરના) અને તેમની સાધનામાં આગળ વધવા માટેની જગ્યા તરીકે ભાગ્યશાળી બનાવ્યો છે. જે અભ્યાસીઓ આ તકનો લાભ લેવામાં રૂચિ ધરાવતા હોય, તેઓ આશ્રમમાં બેઠી છ મહિના રહેવા માટે અરજ કરી શકે છે. તેમને રહેવા માટે આવશ્યક સગવડ, જમવાનું અને બીજી આવશ્યક સુવિધાઓ પૂરી પાડવામાં આવશે. રહેવા માટેની અવધિની ઉપલબ્ધતાના આધારે, અભ્યાસી સાથે વાર્તાલાપ કરવામાં આવશે. નીચે દર્શાવેલી કડીઓ પરમધામ આશ્રમની માહિતી, તેનું સરનામું, ઉપલબ્ધ સુવિધાઓ અને પરમધામ ખાતે રહેવા માટે અરજ કરવાના અરજ પત્રક પૂરાં પાડે છે.

<http://www.sahajmarg.org/smww/param-dham>. સંપૂર્ણ કરેલી અરજ અહીંયા મોકલી આપો paramdham@srcm.org.

મિશનના ઇતિહાસમાં અને ભવિષ્યના

સ્ત્રોતોના સર્જનમાં અભ્યાસીઓનો ફાળો

અત્યાર સુધી, આપણા ખજાનાઓનો સુરક્ષિત સંગ્રહ કરવા માટે, લેખિત પૂરાવાઓ, ફોટાઓ, ધ્વની-મુદ્રણ વગેરે પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું છે. હવે અમે તે બધાને ઐતિહાસિક સ્વરૂપ આપવા માટેનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છીએ કે જેથી આપણે રેકૉર્ડ જોઈ શકીએ અને બીજાં માધ્યમો તે બધા માટે ઇતિહાસકારોનો હેતુ કેવી રીતે પાર પાડશે તે જોઈ શકીએ કે જેઓ મિશનના ઇતિહાસ પર અને તેની સાથે સંકળાયેલી સંસ્થાઓ પર સંશોધન કરશે- સો વર્ષો પછી પણ. આજે આપણને જે બાબતો થોડી રોજિંદી અને મામૂલી લાગે છે, તે દસકાઓ પછી સંશોધકો સમક્ષ પ્રબળ માત્રાઓમાં બોલશે.

એટલા માટે, જુના રેકૉર્ડને એકત્રિત કરવાનું અને જે વર્તમાનમાં છે, તેનું જતન કરવાનું આવશ્યક છે. જે અભ્યાસીઓની પાર્શ્વભૂમિકા ઐતિહાસિક છે, જેમની પાસે ખજાનાની જાણકારી હોય અથવા ગ્રંથાલયનું જ્ઞાન હોય, ઉપરાંત કોમ્પ્યુટરની આવડત પણ હોય, એવા અભ્યાસીઓ કે જેઓ મહાપક્કમમાં આવા ખજાનાની રચના કરવા માટે સેવા આપવા માગતા હોય તે સૌને અમે આમંત્રિત કરીએ છીએ. લાયકાત ધરાવતા અને અનુભવી અભ્યાસીઓને કાયમી ધોરણે નોકરી પણ આપવામાં આવશે.

પ્રારંભ

‘ઐતિહાસિક ખજાના’ માટે પ્રાથમિક સ્ત્રોત સામગ્રી એકત્રિત કરવા માટે અલગ અલગ કેન્દ્રો, ઝોનો, દેશોમાંથી હજારો સ્વયંસેવકો આગળ આવ્યા છે. જે જૂના અભ્યાસીઓ હતા તેમની મુલાકાત લેવાની અને તેમની પ્રતિક્રિયાઓ અને સ્મૃતિઓની યાદી કરીને, મિશનની શરૂઆત થઈ ત્યારથી અત્યાર સુધીમાં થયેલી તેની વૃદ્ધિ અને પ્રગતિમાં ગુરૂઓએ ભજવેલી ભૂમિકાઓની માહિતી એકત્ર કરવાની શરૂઆત પણ કરી દીધી છે. ભારતમાં ‘ઝોનલ હિસ્ટ્રી કો ઓર્ડિનેટર્સ’ અને દુનિયાના બીજા દેશોના કો ઓર્ડિનેટરોએ આ કાર્યને અમલમાં મૂકવા માટે વિગતવાર માર્ગદર્શનના નિયમિત મુદ્દા દ્વારા અને રાજદ્વારી શિષ્ટાચાર સહિત ચેતનવંતી ટુકડીની અને હાથ મિલાવીને કામ કરનારા સ્વયંસેવકોની રચના પણ કરી દીધી છે. અલબત્ત, આશ્રમના અવિરત વિકાસને કારણે અને ખજાનાને અદ્યતન કરવાથી અને રેકૉર્ડ્સ, ફોટાઓ અને હસ્તકલાના ફાળાને કારણે આ કાર્ય નિયમિત ધોરણે ચાલુ જ રહેશે અને ક્યારેય તેનો અંત નહીં આવે.

જે અભ્યાસીઓ મિશનના ઇતિહાસનાં પાસાંઓ પર ‘મેકો લેવલે’ સંશોધન કરવા માગતા હોય, તે ઓફિસનો સંપર્ક સાધી શકે છે. આ પ્રયાસનું ભાવિ આશાજનક લાગે છે પણ એ શરતે કે ભાવિ ઇતિહાસના સ્ત્રોતોને વર્તમાનમાં જાળવી રાખવામાં અભ્યાસીઓ તેમની રૂચિ ટકાવી રાખે. 5મી જૂન, 2013ના રોજ વર્કિંગ કમિટીની છેલ્લી મિટિંગમાં, આ પ્રવૃત્તિની શરૂઆતમાં માસ્ટરે ટૂંકમાં કહ્યું હતું, “આપણે ભાવિના આપણા ઇતિહાસને વર્તમાનમાં સ્થાપિત કરી રહ્યા છીએ.”

આગેવાનને અનુસરો

આ બતાવે છે કે આ કાર્યક્રમને વિશ્વવ્યાપી બનાવવા માટે તેમણે અંગત ઉત્કટ રૂચિ લીધી છે. છેવટે, આ મિશનમાં આપણા માસ્ટર એક માત્ર એવા વ્યક્તિ છે જેમણે ભાવિ પેઢીઓ માટે બધી જ બાબતોની નોંધ રાખી છે-પછી તે તેમના માસ્ટરનું જીવન હોય, શિક્ષણ હોય, પ્રવાસો હોય કે માસ્ટરનો પોતાનો આદ્યાત્મિક વિકાસ હોય કે અંગત જીવન હોય. તેમના પત્રવ્યવહાર અને દૈનિક ડાયરીનો પણ ઇતિહાસના સ્ત્રોત માટે ઇતિહાસકારોની દ્રષ્ટિથી જતન પણ કર્યું છે. આપણે કલ્પના કરી શકીએ છીએ કે આપણી પાસે માહિતીનો કેવો મહાન ખજાનો હોત જો દરેક અભ્યાસીએ તેને પોતે જે જોયું છે તેના જો આવા રેકૉર્ડ રાખ્યા હોત તો જ્યારે જ્યારે તે મિશનના ઇતિહાસમાં ભાગ લે ત્યારે વર્તમાનમાં તે ઇતિહાસ તેની સામે ફરીથી પ્રગટ થાય છે.

‘તમે’ તેમાં કેવી રીતે મદદ કરી શકો?

1. જો તમે સ્વયંસેવક બનવા માગતા હો તો તમારા ઝેડઆઈસીનો સંપર્ક કરો, તેઓ ‘ઇતિહાસના’ કો ઓર્ડિનેટર સાથે તમારો સંપર્ક કરાવશે.
2. જો તમે એવા કોઈને જાણતા હોય, જે ઐતિહાસિક મહત્વને લગતી માહિતીની સામગ્રી માટે તેમનો ફાળો આપી શકે તેમ છે, તો તેમનો ઉલ્લેખ તમારા ઝોનના ‘ઇતિહાસ’ના કો ઓર્ડિનેટરને કરો. કૃપા કરીને વધારે માહિતી માટે સંપર્ક કરો mission.history@srcm.org

બાળકોનો ઉનાળુ પડાવ (સમર કેમ્પ)

અદભૂત દસ-ઈંદોર, મધ્યપ્રદેશ

લગભગ ચાલીસ બાળકો માટે ઈંદોર ખાતે, “ધી વન્ડરફૂલ ટેન” પુસ્તક પર આધારિત બાળકો માટેના છ દિવસના કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ પુસ્તક વાર્તાના રૂપમાં ઈશ્વરની યાદમાં, મૂળ સ્ત્રોતોનો ડહાપણભર્યો ઉપયોગ કરીને, દરેક સાથે ભાઈચારો, પ્રેમ અને દયાની ભાવનાથી આપણી જીંદગીઓ જીવવાનો સાચો માર્ગ શીખવે છે. આ પુસ્તક બાળકો માટે દસ નિયમોને આવરી લેવા માટે ઉપયોગમાં લેવામાં આવ્યું હતું.

કાર્યક્રમની શરૂઆત એક નાટકથી થઈ હતી જેમાં બાબુજી મહારાજ બાળકોને જીવનની સાચી રીતો બતાવતા હોય એવું દર્શાવાયું હતું. રોજ સહજ માર્ગના બે નિયમો શીખવવામાં આવતા હતા. ઘણા સ્વયં સેવકો આ વિચારને આકાર આપવામાં અને રમતોનું આયોજન કરવામાં અને પુસ્તકોમાં દર્શાવાયેલાં મૂલ્યો બાળકોને સમજાવતાં નાટકો ભજવવામાં સામેલ થયા હતા. બાળકોએ કાર્યક્રમને પૂરેપૂરો માણ્યો હતો અને તેનાથી તેમની ઉપર સારી છાપ પડી હોય એવું લાગતું હતું.

વિશાખાપટનમ

19મી થી 21મી મે સુધી સાત થી સત્તર વર્ષનાં લગભગ સો બાળકો માટે કેમ્પનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. કેમ્પની શરૂઆત પ્રાર્થનાથી થઈ હતી, તે પછી બધાનો પરિચય કરાવવામાં આવ્યો હતો. બાળકોને ચાર વિભાગમાં વિભાજિત કરવામાં આવ્યાં હતાં. ‘ધ્યાનના ફાયદા’ અને ‘ચારિત્ર્ય ઘડતર’ પર કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આપણા ગુરૂઓના બાળપણને

આબેહૂબ, આગેવાનીના ગુણધર્મો વિકસાવવાની અને સમૂહમાં કાર્ય કરવાની રજૂઆત કરવામાં આવી હતી. ચિત્રકામ, હસ્તકલા, પ્રેરણાત્મક ફિલ્મો જોવી, વાદવિવાદના કાર્યક્રમો, માટીકામ, ઉખાણાં અને મેદાનમાં રમવાની રમતો જેવી પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ કાર્યક્રમ દરમિયાન, યુવા સ્વયંસેવકોએ આશ્રમની સફાઈ કરી હતી. 9વાગ્યાની વૈશ્વિક પ્રાર્થના, ડાયરી લેખન અને સૂતી વખતે કરવાની પ્રાર્થનાનું મહત્વ તેમને કહેવામાં આવ્યું હતું.

શારીરિક કસરત અને સૂર્યોદય જોવો એ સવારની દૈનિક ક્રિયાનો એક ભાગ હતો. નાનાં બાળકોને સ્વ-શિસ્ત, સત્યવક્તા બનવા માટે હિંમત, આનંદી સ્વભાવ અને ધૈર્ય જેવાં મૂલ્યોનું માર્ગદર્શન આપવામાં આવ્યું હતું. બધા જ ભાગ લેનારાઓને અને સ્વયંસેવકોને મુખ્ય મહેમાન ઢારા ઈનામ વિતરણ કરીને કાર્યક્રમનું સમાપન કરવામાં આવ્યું હતું. કેટલાક માતાપિતાએ અભ્યાસમાં રૂચિ દર્શાવી હતી અને કેટલાક તો મિશનમાં જોડાયા પણ છે. સમર કેમ્પમાં ભાગ લઈને બાળકોએ તેમની ખુશી અને ઉત્સાહ પ્રદર્શિત કર્યા હતા.

બાળકોનો કાર્યક્રમ, જલગાંવ, મહારાષ્ટ્ર

9મી જૂન 2013ના રોજ જલગાંવ કેન્દ્રમાં, જલગાંવ અને તેની આજુબાજુનાં કેન્દ્રોમાંથી આવેલાં લગભગ છત્વીસ બાળકો માટે કાર્યક્રમનું આયોજન કર્યું હતું. કાર્યક્રમની શરૂઆત પ્રાર્થનાથી થઈ હતી તે પછી બાળકોને મેદાની રમતો રમવા માટે બગીચામાં લઈ જવામાં આવ્યાં હતાં. સંતોષજનક નાસ્તો કર્યા પછી, વાર્તાઓ કહેવાનો કાર્યક્રમ હતો. બપોરના ભોજન પછી બાળકોને વિવિધ ડિઝાઈનો બનાવવા માટે રંગીન કાગળોનો ઉપયોગ કરવાની કળા શીખવવામાં આવી હતી. ‘ટેલીવિઝન સાથે શું કરવું?’ વિષય પર અગત્યની ચર્ચા રાખવામાં આવી હતી. કાર્યક્રમની સમાપ્તિ ઈનામોના વિતરણથી થઈ હતી. બાળકોએ ખૂબ આનંદિત થઈને ભાગ લીધો હતો.

જલગાંવ અને આજુબાજુનાં કેન્દ્રોમાંથી આવેલા લગભગ ત્રીસ અભ્યાસીઓ માટે પણ આખા દિવસનો કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો હતો. વિવિધ વિષયો પર ઔપચારિક ચર્ચા રાખવામાં આવી હતી. વેરનગાંવ ખાતે 24મી જુલાઈનો ઉત્સવ ઉજવવાનું પણ નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું. પાંચ વાગે સત્સંગ પછી આખા દિવસનો કાર્યક્રમ સમાપ્ત થયો હતો.

સીતાપુર, ઉત્તરપ્રદેશ

21થી 30મી મે સુધી સીતાપુર કેન્દ્ર ખાતે આવેલી બીજ કિશોર ટેડન મિન્ટોદેવિ ગર્લ્સ સ્કૂલમાં છ થી બાર ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ માટે સમર ટ્રેનીંગ કેમ્પનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. કેમ્પનો એક માત્ર હેતુ વિદ્યાર્થીઓમાં આધ્યાત્મિક ક્ષેત્રમાં રૂચિ જગાડવાનો હતો. જીવન, 'હું કોણ છું?' શરીર, મન બુદ્ધિ, પ્રેમ, પ્રકૃતિ, પ્રાર્થના, ગુરૂ, સર્જનહાર જેવા વિષયો ને ફેસિલિટેટર્સે આવરી લીધા હતા. એને સંબંધિત યોગોમાંથી નિષ્ણાતો સાથે સામાજિક રૂચિ અને વર્તમાન મુદ્દાઓ જેવા બીજા વિષયો પર ચર્ચા કરવામાં આવી હતી.

24મી મેના રોજ સીતાપુરના એસએસપી શ્રી બી. બી. સિંઘ દ્વારા, 'પોલીસ ઓપરેશનલ ફેમવર્ક' પર અને એનસીસીમાંથી આવેલા કર્નલ પી.એસ. બીન્દ્રા દ્વારા 'પોલ્યુશન એન્ડ અવર એનવાયર્નમેન્ટ' પર ભાષણો રાખવામાં આવ્યાં હતાં. બધા ભાગ લેનારાઓને સર્ટિફિકેટ આપીને કેમ્પની સમાપ્તિ કરી હતી.

અમદાવાદ આશ્રમ

31મી મે થી 2જી જૂન સુધી ગુજરાતના બંને ઝોન માટે બાળકો માટેના ત્રણ દિવસના કેમ્પનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. સાત થી સત્તર વર્ષની વયનાં લગભગ પંચોતેર બાળકોએ ભાગ લીધો હતો. દસ નિયમોને સમાવિષ્ટ કરેલા હકારાત્મક જીવન મૂલ્યોને મનમાં ઉતારવા પર ખાસ મહત્વ આપવામાં આવ્યું હતું. બીજી પ્રવૃત્તિઓમાં ગીતો, કલા, અને હસ્તકલા શીખવી, પર્યાવરણની જાળવણી, મેદાની રમતો, સ્પર્ધાત્મક રમતો, ઉખાણાં અને જીવન માટે આ બધી આવડત માટેના શિક્ષણનો સમાવેશ તેમાં કરવામાં આવ્યો હતો. ટૂંકી વાર્તાઓ પર આધારિત ટૂંકાં નાટકો અને દસ નિયમોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. કેમ્પ માટે સ્વયંસેવકોએ પણ જીવનના મુખ્ય વિકાસ માટે દિવ્ય દ્વારા આત્માનો જન્મ થયો છે તે વિશે નાટક ભજવ્યું હતું જેની દરેકે કદર કરી હતી.

પંદર સ્વયંસેવકોએ વિશેષ પ્રવૃત્તિઓનું સંચાલન કરવા ઉપરાંત જૂથોમાં પણ સતત કામ કર્યું હતું. જૂથોએ શિસ્ત માટે, સમયનું

સંચાલન કરવા માટે, સફાઈ અને સાચવણી માટે પણ સલાહ સૂચનો આપ્યાં હતાં. 600 વર્ષ જૂના અમદાવાદ શહેરના ઇતિહાસનો વારસો સમજાવવાનો એ મુખ્ય હેતુ હતો. બાળકોએ સરળ પ્રતિભાવ દર્શાવતું ફોર્મ ભર્યું હતું જે દર્શાવતું હતું કે તેમાંનાં મોટાભાગનાંએ તેનો આનંદ માણ્યો છે અને મોટાભાગની પ્રવૃત્તિઓમાંથી શીખ્યા પણ છે.

પનવેલ, મુંબઈ

17થી 19મી મે સુધી પનવેલ ખાતે રાખવામાં આવેલા ત્રણ દિવસના કેમ્પમાં તેરથી સત્તર વર્ષનાં અને આઠથી બારવર્ષનાં લગભગ પીસ્તાળીસ બાળકોએ ભાગ લીધો હતો. તેઓ આવુબાજુનાં કેન્દ્રો જેવાં કે પુના, નાસિક અને ખાપોલીથી આવ્યાં હતાં. 17મીએ કેમ્પની શરૂઆત ધમાકેદાર થઈ હતી અને તે પછી આનંદપ્રમોદનો અર્થ, વહેંચણીની દિવ્ય રીત અને વહેંચણીની માનવીય રીત અને હું કોણ? જેવી સમૂહ પ્રવૃત્તિઓ રાખવામાં આવી હતી. યુવાનોના પ્રતિભાવ અને નિરીક્ષણથી ફેસિલિટેટર્સ મંત્રમુગ્ધ થઈ ગયા હતા. સાંજના કાર્યક્રમનો વિષય, 'પ્રેમ માટે અને ઈર્ષા તથા પૂર્વગ્રહ અને નફરતને દૂર કરવા માટે ઈશ્વરને પ્રાર્થના કરવી' હતો. રાતે સૂવા જતાં પહેલાં કિશોરોને તેમની ડાયરી લખી લેવાનું કહેવામાં આવ્યું હતું.

બીજા દિવસની વહેલી શરૂઆત યોગથી થઈ હતી. કિશોરો માટે 'પૈસાનું મહત્વ' વિષય પર કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો હતો જ્યારે યુવાનો માટે નવેસરથી બદલાવ લાવવા માટે યોગ્ય અને અસરકારક રીતે દસ નિયમોનો સમાવેશ કરીને દર્શાવવામાં આવ્યા હતા. તે પછી બાળકોને પ્રેરણાદાયક ટૂંકો વિડિયો બતાવવામાં આવ્યો હતો. તે પછી ઉખાણાંનો કાર્યક્રમ હતો. 'સફળતાનાં પગથિયાં' માટે તેમની ભવિષ્યની કારકીર્દિને લગતા પ્રશ્નો વક્તાને પૂછીને ભાઈ સુદેશ ત્રિપાઠીએ, 'ઈનકેડિબલ ઈન્ડિયા' અને '10 એક્સીડેન્ટલ ડિસ્કવરીઝ'ના વિડિયો બતાવ્યા હતા. તે પછી મોહક ઉખાણાં પૂછવામાં આવ્યાં હતાં, જેમાં મગજને કસવાની અને દ્રશ્ય સંબંધી ભ્રમણાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો.

છેલ્લા દિવસે, બાળકોને નજીકમાં આવેલા બગીચામાં મેદાની રમતો માટે બહાર લઈ જવામાં આવ્યાં હતાં. માસ્ટરે ફરીથી કહેલી વાર્તાઓ પરના નાટકો મમૂહમાં રજૂ કર્યા હતા, જેના માટે તેઓ છેલ્લી બે રાતોથી અભ્યાસ કરી રહ્યા હતા. ઈનામ વિતરણ પછી કેમ્પનું સમાપન થયું હતું અને તેમના પ્રતિસાદ મુજબ બાળકોએ તેનો ભરપૂર આનંદ ઉઠાવ્યો હતો.

નવી નિમણૂકો

ભાઈ કે.ટી. કિશ્ચિયન

સેન્ટર ઈન ચાર્જ, પલક્કડ

ભાઈ સી.કે.પ્રમોદ

સેન્ટર ઈન ચાર્જ, કોચી/અર્નાકુલમ

ભાઈ પી.કે.ગોપીનાથ,

સેન્ટર ઈન ચાર્જ, પટ્ટામ્બી

ઝોનલ યુથ સેમિનાર, ભોપાલ, એમ.પી.

18 થી 35 વર્ષની ઉંમરના અભ્યાસીઓ માટે 11 અને 12 મે ના રોજ, ભોપાલ આશ્રમ ખાતે બે દિવસનો સેમિનાર યોજવામાં આવ્યો હતો. તેઓ વિદીશા, ભોપાલ, ગંજ બસોડા, હોશંગાબાદ, ઈન્દોર, જબલપુર, તીકમગઢ, બેરાસિયા, દીલોડ, રેવા વગેરેથી આવ્યા હતા અને પૂરા ઉત્સાહ સાથે કાર્યક્રમમાં ભાગ લીધો હતો.

સેમિનારનો વિષય હતો, "સહજમાર્ગને જીવનમાં વણી લેવો". 11મીના રોજ રજીસ્ટ્રેશન પછી 'જીવનમાં સંતુલન' વિષય સાથે કાર્યક્રમની શરૂઆત કરવામાં આવી હતી. બીજા દિવસનું ફોકસ 'સાથે કામ કરવું' પર હતું. બંને

વિષયો વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ, વક્તવ્યો, માસ્ટરની વિડિયો, આત્મ-નિરીક્ષણ અને અમલ વિષે બેઠકો, નાના જૂથમાં ચર્ચા વિચારણા, સર્કલ-ટાઈમ, કેસ સ્ટડી(બનાવોનું અધ્યયન), નાટિકાઓ અને રમતોમાં વહેંચવામાં આવ્યા હતા. યુવા અભ્યાસીઓએ પૂરા હૃદયથી તેમાં ભાગ લીધો અને માસ્ટર દ્વારા સર્જવામાં આવેલ દિવ્ય વાતાવરણનો આનંદ ઊઠાવ્યો. માસ્ટર સાથે જોડાયેલા રહેવું, તેને જીવનને સંતુલિત કરવા માટે અને સાથે કામ કરવાની ચાવી તરીકે તેઓ ઘરે લઈ ગયા. બધા જ ભાગ લેનારાઓ ખૂબ જ ખુશ હતા અને આના જેવો બીજો કાર્યક્રમ જલ્દીથી થાય તેવો અભિપ્રાય તેઓએ આપ્યો હતો.

સિલ્વર જ્યુબિલિ ઉત્સવ-વિશાખાપટ્ટનમ

15 મે 1988ના રોજ માસ્ટર દ્વારા આશ્રમનું ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું હતું. કેન્દ્રના અભ્યાસીઓને આ પ્રસંગ ઉજવવાનો વિચાર આવ્યો હતો અને માસ્ટરે આ પ્રસંગને યોગ્ય રીતે ઉજવવાની સૂચના સાથે અનુમતિ આપી હતી.

આજુબાજુના 12 નાના કેન્દ્રોમાંથી, 600 કરતાં વધુ અભ્યાસીઓએ, આ ઉત્સવમાં ભાગ લીધો હતો, જે 15મી મે ના રોજ, ભાઈ વિશ્વપતિ શાસ્ત્રી, કે જેઓ 1988માં સેન્ટર ઈન ચાર્જ હતા, તેમના દ્વારા કરાવવામાં આવેલા 9.00 વાગ્યાના સત્સંગ સાથે શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો. તે અભ્યાસીઓ કે જેઓ 1988થી અભ્યાસ કરે છે, સાથી કાર્યકર્તાઓ અને સ્વયંસેવકો છે, તેમને અભિનંદન આપવામાં આવ્યા હતા.

તે અભ્યાસીઓ કે જેઓ 1988માં મિશનમાં જોડાયા હતા પરંતુ પછીથી આવવાનું બંધ કર્યું હતું તેઓને આ ઉત્સવ દરમિયાન સેન્ટર ઈન ચાર્જ,

ભાઈ સપ્તમુખુલ દ્વારા આમંત્રિત કરવામાં આવ્યા હતા. તેમનામાંથી પચાસની આસપાસની સંખ્યામાં લોકોએ ઉત્સવમાં હાજરી આપી હતી અને આશ્રમમાં સમય વ્યતિત કર્યો હતો. તેમનામાંના કેટલાકે અભ્યાસ ફરીથી શરૂ કરવામાં રસ બતાવ્યો હતો.

1988માં આશ્રમના ઉદ્ઘાટન સમયે માસ્ટરે થોડાંક વક્તવ્યો આપ્યાં હતાં અને તે જ વિષયો જેમ કે 'માસ્ટર સાથેનો સંબંધ,' 'આપણા આશ્રમોનો હેતુ' અને 'અભ્યાસની સર્વોપરી જરૂરિયાત'ને વક્તવ્યોના વિષય તરીકે લેવામાં આવ્યા હતા.

ઉત્સવનું સાંજના 6.30 વાગ્યાના સત્સંગ સાથે સમાપન કરવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રસંગને પ્રાદેશિક તેલુગુ વર્તમાનપત્રમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો હતો. તે દિવસ બધાજ અભ્યાસીઓ માટે સાચે જ યાદગાર હતો અને તેઓએ ઉત્સવ દરમિયાન અનુભવેલી કૃપા માટે તેમની ખુશી અને આભાર વ્યક્ત કર્યો હતો. .

દેઓરિયા આશ્રમ- ઉત્તર પ્રદેશ

પ્રકાશનું કેન્દ્ર

દેઓરિયા, એ દેઓરિયા જીલ્લાનું મુખ્ય મથક છે અને તે પૂર્વ ઉત્તર પ્રદેશનો સુરક્ષિત વિસ્તાર છે. તે ગોરખપુરથી લગભગ 50 કિ.મી.ના અંતરે છે. સામાન્ય રીતે દેઓરિયાનો અર્થ તે જગ્યા માટે થાય છે કે જ્યાં મંદિરો હોય છે. દેઓરિયા કેન્દ્ર 1994માં અસ્તિત્વમાં આવ્યું હતું. ભાઈ રામદાસ સિંઘ, કે જેઓ છાપરા(બિહાર)ના પ્રશિક્ષક હતા, તેઓ કેન્દ્રની શરૂઆત કરનારા કાર્યકર્તા હતા. તેમની કેન્દ્રની વારંવારની મુલાકાતોથી, દોરવણીથી ભાઈ અજય તિવારીને કેન્દ્રના પહેલા પ્રશિક્ષક બનાવવામાં આવ્યા હતા. ભાઈ અજય તિવારીએ ખૂબ મહેનત કરીને કેન્દ્રને વિકસાવ્યું હતું. સમાજના બધા જ ક્ષેત્રની(વર્ગની) વ્યક્તિઓ મિશનમાં જોડાઈ હતી. તેમાંની એક વ્યક્તિ, ભાઈ રામશંકર દિક્ષિત, માસ્ટરના જૂના સાથી હતા, જેઓ અત્યારે પ્રશિક્ષક છે. 15 ઓક્ટોબર 1999ના રોજ, માસ્ટર થોડા કલાકો માટે દેઓરિયામાં રોકાયા હતા. જો કે તે તેમની નાની મુલાકાત હતી, પરંતુ તે દેઓરિયાના અભ્યાસીઓ માટે ખરેખર આશિર્વાદપૂર્ણ ક્ષણો હતી.

રવિવારનો નિયમિત સત્સંગ ભાઈ દિક્ષિતના ઘરે યોજવામાં આવતો હતો. કેન્દ્ર ના અભ્યાસીઓમાં વધારો થવાના કારણે બધાંઓને આશ્રમની જરૂરિયાત ઓક્કસપણે વર્તાવા લાગી હતી. સમર્પિત અભ્યાસીઓની ટીમ સાથે વૈદ્ય પારસનાથ તિવારી, ડો. મુર્જાની અને ભાઈ આઈ. ડી. કેડિયાએ અભ્યાસીઓની મદદથી 21મી જૂન 2001ના રોજ આશ્રમ માટે જમીન ખરીદી હતી.

જમીનનો કુલ જ વિસ્તાર 1.5 એકરનો છે અને તે સોનુગઢ સ્થિત, દેઓરિયા શહેરથી લગભગ 4 કિ.મી.ના અંતરે છે. આશ્રમનું બાંધકામ 19મી માર્ચ 2006 ના રોજ શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું. ધ્યાન કક્ષનું રસોઈગૃહ સાથેનું વિસ્તાર 65 X 40 ફૂટ છે, જે 100 જેટલા અભ્યાસીઓના ધ્યાન માટે પૂરતો છે. માસ્ટરની દોરવણી મુજબ, 16મી નવેમ્બર 2008ના રોજ, ભાઈ યુ. એસ. બાજપાઈ, કે જેઓ મિશનના સેક્રેટરી છે, તેમના દ્વારા આશ્રમનું ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું હતું. માસ્ટરે પ્રેમથી તેનું નામ 'શાંતિ આશ્રમ' રાખ્યું છે.

આશ્રમ બધી જ જરૂરિયાતથી સંપૂર્ણ છે જેમ કે શૌચાલયો, દેખરેખ રાખનારાઓના ઓરડાઓ અને સુંદરતામાં વધારો કરતો નાનો બગીચો. આશ્રમ, અભ્યાસીઓના રાત્રિ રોકાણ માટે સજ્જ છે. લગભગ 80ની આસપાસની સંખ્યામાં અભ્યાસીઓ નિયમિત રીતે રવિવારના સત્સંગ માટે ભેગા થાય છે. તેઓ આજુબાજુના કેન્દ્રોના અભ્યાસીઓ સાથે આશ્રમમાં ભંડારાની ઉજવણી કરે છે. રવિવારના સત્સંગ સિવાય મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ જેવી કે અભ્યાસી ટ્રેનીંગ પ્રોગ્રામ અને નિબંધ સ્પર્ધાનું આયોજન લોકલ અભ્યાસીઓ દ્વારા કરવામાં આવે છે. આશ્રમની વ્યવસ્થાપક કમિટિ પાસે ભવિષ્યમાં આશ્રમનો મુખ્ય દરવાજો બનાવવાનો, આખા આશ્રમ પરિસરમાં સોલાર લાઈટીંગ, વગેરેનાં આયોજનો છે.

આપણે ખરેખર આવા આશ્રમોથી આશીર્વાદિત છીએ કે જેમાં આપણા પૂજ્ય માસ્ટરે પ્રેમથી આપણા આધ્યાત્મિક વિકાસ માટે કૃપા વરસાવી છે.

To download or subscribe to this newsletter, please visit <http://www.sahajmarg.org/newsletter/india> For feedback, suggestions and news articles please send email to in.newsletter@srcm.org

© 2013 Shri Ram Chandra Mission ("SRCM"). All rights reserved. "Shri Ram Chandra Mission", "Sahaj Marg", "SRCM", "Constant Remembrance" and the Mission's Emblem are registered Trademarks of Shri Ram Chandra Mission. This Newsletter is intended exclusively for the members of SRCM. The views expressed in the various articles are provided by various volunteers and are not necessarily those of SRCM.